

ora de istorie

ISTORIA ÎN IMAGINI

de la holocaust la comunism

Koningsberg - 1945 - întoarcerea acasă

(sursa foto: Quora.com)

Joseph, născut 1941 în lagăr - un supraviețuitor

(sursa foto: Historia)

1904

(foto: Jules Séeberger)

George Topîrceanu și arta echilibrului poetic

Experiența participării la campania din Bulgaria și drama prizonieratului de la Turtucaia, în timpul Primului Război Mondial, marchează profund conștiința scriitorului. Volumele „Amintiri din luptele de la Turtucaia” și „În gheara lor” oferă pagini de sobrietate documentară, lipsite de eroism declamatoriu, animate de un profund sentiment pacifist, în timp ce romanul „Pirin-Planina” îmbină episoade tragice și comice din captivitate, demonstrând capacitatea autorului de a utiliza umorul chiar și în fața adversității.

Memorialistica și proza sa de război relevă un scriitor capabil de portrete memorabile și scene tensionate, construite cu economie de mijloace, în care demnitatea suferinței și solidaritatea umană devin valori centrale.

Implicarea în viața culturală nu s-a limitat la literatură. Topîrceanu a fost subdirector al Teatrului Național din Iași și director al celui din Chișinău, contribuind activ la dinamizarea vieții teatrale. Traducerea comediei shakespearice „Visul unei nopți de vară” dovedește sensibilitatea sa față de nuanțele limbajului dramatic și arată conexiunea sa cu valorile teatrale europene.

Romanul neterminat „Minunile Sfântului Sisoe” sugerează intenția unei ample fresce satirice, în care fantasticul ar fi servit drept instrument de demascare a ipocriziei sociale. Ales membru corespondent al Academiei Române în 1936, scriitorul a cunoscut consacarea oficială, deși eticheta de „umorist” a continuat să genereze rezerve în rândul unor critici. Posteritatea a confirmat însă valoarea unei opere care îmbină rigoarea formală cu reflecția morală.

Grav bolnav, întemeiază împreună cu Sadoveanu și Grigore T. Popa revista „Însemnări ieșene”, într-un ultim efort creator. Se stinge la 9 mai 1937, lăsând în urmă o operă

relativ restrânsă cantitativ, dar solidă și coerentă valoric. Dincolo de virtuozitatea tehnică, creația sa exprimă o etică a sobrietății și a clarității, pledând pentru autenticitate și refuzând excesele retorice.

Mai puțin cunoscută este pasiunea lui Topîrceanu pentru fotografie, artă pe care o practica din plăcere, surprinzând peisaje și scene cotidiene. Spirit vizual prin excelență, poetul își exercita astfel atenția pentru detaliu, aceeași finețe regăsindu-se și în paginile sale.

Scriitor atent la realitatea socială, dar lipsit de vehemență declamatorie, el preferă ironia discretă și protecția simbolică a celor vulnerabili – fie ei oameni sau făpturi mărunte ale naturii. Într-o literatură adesea dominată fie de gravitate solemnă, fie de experimente radicale, Topîrceanu demonstrează că limpezimea expresiei, armonia construcției și umorul fin pot constitui forme autentice de profunzime.

Opera sa rămâne o oază de seninătate și inteligență într-o lume adesea lipsită de cumpătare. Autorul „Parodiilor originale” nu este doar poetul zâmbetului, ci și al lucidității; sub fațada veselă a versurilor se află o conștiință etică ce judecă ipocrizia, rigiditatea socială și micile nedreptăți cotidiene.

Astăzi, paginile sale continuă să ofere cititorului modern nu doar satisfacție estetică, ci și reflecții subtile despre bun-simț, compasiune și echilibru, confirmându-i locul stabil și legitim în canonul literaturii române.

Bibliografie:

Pe urmele lui George Topîrceanu. Mircea Handoca. București: Sport-Turism, 1983. Amintiri despre G. Topîrceanu. Antologie și prefață de Silvia Popescu. Iași: Junimea, 1987. Constantin Ciopraga. București: Editura pentru literatură, 1966. G. Topîrceanu. Virgiliu Ene. București: Editura Tinerețului, 1969.

Bibliotecar, Luciana Macovei
(continuare în numărul următor)

Filiala UZPR Vaslui

Organizează

Sărbătorile Culturale Marin 85

Momentul final

Marti 28 aprilie 2026:

- ◆ lansarea cărții: Marin 85/repere istoriografice în cultura regională moldoveană
- ◆ simpozionul internațional
- ◆ spectacolul omagial

WWW ♦ TVV ♦ RO